

POHJOIS-SAVON
PELASTUSLAITOS

Punainen Risti

SPR Savo-Karjalan piiri

YHTEISTOIMINTASOPIMUS POHJOIS-SAVON PELASTUSLAITOKSEN JA VAPAAEHTOISEN PELASTUSPALVELUN YHTEISTOIMINNASTA

Sopijaosapuolet

Pohjois-Savon pelastuslaitos (myöhemmin pelastuslaitos) ja SPR Savo-Karjalan piiri. SPR Savo-Karjalan piiri edustaa Vapaaehtoista pelastuspalvelua (myöhemmin Vapepa) pl. vesistö- ja lentopelastustoiminta. Vesistöpelastustoimintaa koordinoi Suomen Meripelastusseura ja lentopelastustoimintaa Suomen Lentopelastusseura.

Sopimuksen tarkoitus

Sopimuksen tarkoituksena on tiivistää sopijaosapuolten välistä yhteistyötä sekä tehostaa Vapaaehtoisen pelastuspalvelun osallistumista pelastustoimintaan liittyviin tukitehtäviin ja pelastuslaitoksen varautumistoimintaan.

Lisäksi tämä sopimus määrittelee pelastuslain (379/2011) mukaisesti vapaaehtoisten osallistumisesta pelastustoimintaan ja väestönsuojeluun.

Sopimuksen rajaus

Sopimus koskee onnettomuustilanteita, joissa vapaaehtoinen pelastuspalvelu tukee resurssiensa mukaisesti pelastustoimintaa. Pelastustoiminnan tukemisella tarkoitetaan avustamista pelastusviranomaisen vastuulle kuuluvissa laakisääteisissä tehtävissä tai pelastuslaitoksen tuottamissa muissa palvelutehtävissä, joista on sovittu erikseen kyseenomaisen palvelun tilaajan kanssa (ensihoito).

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu tukee pelastustoimintaa mm. seuraavissa tilanteissa pelastusviranomaisen erillisestä pyynnöstä:

- rakennuspalot ja muut onnettomuustilanteet, joissa ihmisiä evakuoidaan (suojaväistö); evakuoitavien ensihuolto (muonitus- ja vaatehuolto, majoittaminen) ja evakuointitoimenpiteissä avustaminen,
- metsäpalot; avustavat sammutustehtävät, muonitus ja muu huoltotoiminta,
- laajat öljyntorjuntatehtävät; maa- ja vesialueiden puhdistus
- suuronnettomuudet; muonitus ja muu huoltotoiminta, psykososiaalinen tuki, ensiapu,
- sortumis- ja räjähdysonnettomuudet; raunioetsintä
- avustaminen poikkeusolojen laajamittaisissa evakuoinneissa (mm. evakuoitavien kokoamiseen tarkoitettujen keskusten perustaminen, huolto, vaatetus, muonitus, vastaanotto, kirjaaminen, majoittaminen),
- muut pelastustoimintaan liittyvät tehtävät tilanteen mukaan.

VAPEPAN käyttö muissa kuin pelastusviranomaisen vastuulle kuuluvissa tehtävissä edellyttää vastuuviranomaisen hyväksynnän.

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun tehtäväalueet:

- kansalaisten opastaminen, tiedottaminen ja varoittaminen,
- aluetiedustelutehtävät,
- kiireellinen avustusjakelu (kuten veden, vaateen tai ruuan jakelu),
- evakuoitavien väestön kokoaminen, kuljettaminen, kirjaaminen ja kiireellinen ensihuolto (majoitus, muonitus, vaatetus),
- ensiapu ja henkinen tuki,

- kadonneen henkilön etsintä,
- ihmisen pelastaminen (kuten raunioetsintä pelastuskoirin),
- pelastushenkilöstön huolto,
- sukellustoiminta,
- muut henkilötyövoimaa vaativat avustustehtävät

Hälyttäminen ja valmius

VAPEPAn hälyttämisessä noudatetaan Pohjois-Savon pelastuslaitoksen ja VAPEPAn yhdessä sopimia ja yleisesti käytössä olevia hälyttämisperiaatteita.

Hälyttämistä ja valmiutta koskevat seuraavat periaatteet:

- pääsääntönä on, että johtovastuussa oleva viranomainen päättää VAPEPAn hälyttämisestä,
- VAPEPAn hälyttäminen pelastustoimen tehtäviin tapahtuu johtovastuussa olevan pelastusviranomaisen erillisestä pyynnöstä VAPEPAn maakunnallisen hälytysnumeron (soitto) tai hätäkeskuksen kautta (VAPEPA-hälytys),
- VAPEPA-hälytys annetaan ryhmätekstiviestihälytyksenä alueen valmiuspäivystäjille Kuopion hätäkeskuksen sekä VAPEPAn erikseen sopimiin gsm-numeroihin,
- VAPEPAn valmiuspäivystäjät hälyttävät vapaaehtoisia johtavan vapepa-johtajan/-t ja tarvittavat hälytysryhmät,
- VAPEPA-toiminnan sisäisestä organisoinnista vastaavat johtoryhmät (1. Kuopion, 2. Leppävirran ja 3. Ylä-Savon johtoryhmät).

VAPEPA ei sitoudu varmistamaan toimintavalmiutta, vaan toimintavalmius perustuu vapaaehtoisten henkilöiden vapaaehtoiseen sitoutumiseen. VAPEPAA voidaan käyttää pääsääntöisesti lyhytkestoisin hälytystehtäviin, jotka kestävät enintään 3 vuorokautta.

Lentopelastustehtävät hälytetään erikseen Suomen Lentopelastusseuran ja vesistöpelastustehtävät Suomen Meripelastusseuran kautta. Kummallakin järjestöllä on oma päivystys- ja hälytysjärjestelmänsä, joka perustuu sopimuksellisuuteen viranomaisen kanssa.

Pelastuslaitos määrittelee avun pyynnön yhteydessä sen pelastusviranomaisen, jonka alaisuuteen resurssit organisoituvat. Avunpyynnöstä tulee käydä ilmi pelastuslaitoksen yhteyshenkilön yhteystiedot.

Valmiuden nosto ja katastrofirahastosta annettava apu

Pelastuslaitos voi harkintansa mukaan tiedottaa valmiuden nostosta tai muista tilanteista SPR:n valmiuspäällikköä. Mikäli valmiuspäällikkö ei ole tavoitettavissa, ilmoitus tehdään annettuun VAPEPAn hälytysnumeroon.

Suomen Punainen Risti avustaa kotimaassa onnettomuuden uhreja materiaalisella avulla Katastrofirahaston varoin (kotimaan apu). Mikäli pelastuslaitos arvioi ihmisten olevan tällaisen avun tarpeessa, pelastuslaitos voi tiedottaa tästä mahdollisuudesta avun tarpeessa olevia. Myös pelastuslaitos voi hälyttää SPR:n kotimaan avun vapaaehtoiset. Kotimaan apu on SPR:n avustamistoimintaan kuuluva tehtävä eikä siitä laskuteta kuluja hälyttävältä viranomaiselta.

Pelastustoiminnan johtaminen ja toiminta

Pelastustoimintaa johtaa pelastusviranomainen, jonka alaisuudessa VAPEPAN hälytysryhmät toimivat pelastustoimen johtovastuulle kuuluvissa tilanteissa. Muissa tilanteissa johtovastuu on sillä viranomaisella, jonka toimialaan tehtävä lain mukaan kuuluu. Mikäli pelastustoimintaan osallistuu useamman toimialan viranomaisia, tilanteen yleisjohtajana toimii pelastusviranomainen.

Esimerkiksi maastossa tapahtuva onnettomuus kuuluu pelastusviranomaisen yleisjohdon alaisuuteen, mutta voi sisältää esimerkiksi poliisin johtamaa kadonneen henkilön maastoetsintää. VAPEPAN toimintaa johtava vapepa-johtaja ottaa aina yhteyttä ensisijaisesti siihen viranomaistahoon, joka on hälytyksen suorittanut. Yhteydenotossa ilmoitetaan tarkemmin viranomaisen johtosuhteet eli viranomaistaho kenen alaisuudessa VAPEPA toimii.

VAPEPAN toimintaa johtaa vapepa-johtaja, joka ottaa yhteyttä pelastustoiminnan johtajaan saatuaan pelastuslaitoksen suorittaman hälytyksen. Yhteydenotossa sovitaan tarkemmin resurssitarpeesta ja tehtävistä sekä johtosuhteista. Vapepa-johtaja ilmoittautuu toiminta-alueelle saapuessaan aina pelastustoiminnan johtajalle, jollei muuta ole yhteydenotossa sovittu. Yhteydenpitovälineenä käytetään ensisijaisesti gsm-puhelinta ja tarvittaessa Virve-päätelaitetta.

VAPEPAN hälytysryhmillä on satunnaisesti käytössään Virve-päätelaite, joten pelastuslaitos voi luovuttaa tarvittaessa Virve-päätelaitteen vapepa-johtajan käyttöön tehtävän suorittamisen ajaksi. Viestinnässä käytetään erikseen soveltuvia Virve-puheryhmiä.

Kustannusten korvaaminen

Pelastuslaitos korvaa hälytystoiminnasta aiheutuneet kustannukset valtion matkustusohjeen mukaisesti (matkakulujen korvaaminen, päivärahoja ei makseta) sekä järjestää tarvittaessa muonitushuollon Pohjois-Savon pelastuslaitoksen sisäisen ohjeen mukaisesti (Pohjois-Savon pelastuslaitoksen ohje pelastustilanteiden muonituksesta 26.11.2008). Kokoontumiseen johtavasta hälytystehtävästä maksetaan VAPEPALLE hälytyskorvauksena 400 euroa riippumatta hälytystehtävän kestosta.

Toimintaan osallistuvista henkilöistä ja heidän varusteistaan tulee laatia kirjallinen lomake, joka toimitetaan pelastustoiminnan johtajalle toiminta-alueelle saavuttaessa. Matkakulukorvauksia haetaan VAPEPAN matkalasku-lomakkeella, jotka vapepa-johtaja kerää vapaaehtoisilta tehtäväpaikalla ja toimittaa SPR Savo-Karjalan piirin kautta laskutettavaksi pelastuslaitokselta muiden kulujen kanssa hälytystehtävän jälkeen.

Vakuutusturva

Vapaaehtoisten vakuutusturva hälytystehtävien aikana määritellään tapaturmien ja kalustovaurioiden osalta Pelastuslain (379/2011) pykälissä 102 ja 103.

Koulutus- ja harjoituspaikat sekä kouluttaminen

Pelastuslaitoksen koulutus- ja harjoituspaikat varusteineen ovat pelastustoiminnan tukemiseen liittyvässä harjoittelussa VAPEPAN käytettävissä korvauksella. Tilojen ja varusteiden käytölle ei automaattisesti ole käyttöoikeutta, vaan tilojen ja varusteiden varaamisesta ja käytöstä sovitaan aina tapauskohtaisesti kyseessä olevan paloaseman asemavastaavan kanssa.

Sopijatahot tukevat toistensa koulutustoimintaa antamalla tarvittaessa ja resurssien salliessa toiselle osapuolelle koulutusapua.

Yhteistoimintaharjoitukset- ja suunnitelmat

Sopijaosapuolet osallistuvat resurssiensa mukaisesti toisen osapuolen järjestämiin harjoituksiin. Harjoituksen järjestäjä esittää kutsun toiselle osapuolelle osallistumisesta harjoitukseen hyvissä ajoin ennen harjoitusta. VAPEPA osallistuu resurssiensa mukaisesti pelastustoimintaa ja varautumista koskevien erityissuunnitelmien laadintaan.

Henkilöiden varaaminen pelastuslaitoksen väestönsuojeluorganisaatioon

Pelastuslaitos voi varata tarvitsemansa määrän VAPEPAn vapaaehtoisia poikkeusolojen väestönsuojeluorganisaatioonsa. Varausmenettelystä sovitaan tarvittaessa suoraan varattavien henkilöiden kanssa ja varaus perustuu lähtökohtaisesti henkilön antamaan suostumukseen. Tiedot VAPEPAn kuuluvista henkilöistä toimitetaan pyydettyäessä pelastuslaitokselle.

Asevelvollisuuden piiriin kuuluvien henkilöiden osalta esitetään Pohjois-Savon aluetoimistolle, että kyseiset henkilöt vapautetaan asevelvollisuuden suorittamisesta ja että henkilöt sijoitetaan pelastuslaitoksen poikkeusolojen väestönsuojeluorganisaatioon.

Sopimuksen muuttaminen ja muut sopimukset

Sopimusta voidaan muuttaa kirjallisesti sopijaosapuolten yhteisellä päätöksellä. Pelastuslaitos voi tämän sopimuksen lisäksi sopia yhteistoiminnasta suoraan VAPEPAn kuuluvien yhdistysten kanssa kuten:

- Suomen Meripelastusseuran yhdistykset
 - Kuopion Järvipelastajat
 - Sisä-Savon Järvipelastajat (Suonenjoki)
 - Iisalmen Järvipelastusyhdistys
 - Keski-Savon Järvipelastajat ry (Varkaus)
- Suomen Lentopelastusseuran yhdistykset
 - Kallan Lentäjät (Rissala)
 - Kuopion Lentäjät (Rissala)
- Suomen Palveluskoiraliitto - Pohjois-Savon Pelastuskoirat
- Suomen Radioamatööriliiton yhdistykset
 - Radioamatöörikerho Kuopion Seitokset
 - Iisalmen radiokerho
 - Radioteam Soisalo

Sopimuksen voimassaoloaika ja irtisanominen

Sopimus astuu voimaan 1.1.2018 ja on voimassa toistaiseksi.

Sopimusta päivitetään tarvittaessa sopijaosapuolten toimesta, kuitenkin vähintään viiden vuoden välein. Sopimusta koskevat erimielisyydet ratkaistaan osapuolten välisissä yhteisissä neuvotteluissa.

**POHJOIS-SAVON
PELASTUSLAITOS**

Punainen Risti

SPR Savo-Karjalan piiri

Sopijaosapuolet voivat irtisanoa sopimuksen kirjallisesti kahden (2) kuukauden irtisanomisajalla. Sopimusta on laadittu kaksi kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Kuopiossa x.x.2017

pelastusjohtaja
Pohjois-Savon pelastuslaitos

toiminnanjohtaja
SPR Savo-Karjalan piiri

puheenjohtaja
SPR Savo-Karjalan piiri

LIITTEET

liite 1 - Yhteystiedot

liite 2 - Toimiohje PJ 6/2008 pelastustilantelden muonltuksesta 26.11.2008

LIITE 1 - YHTEYSTIEDOT

Pohjois-Savon pelastuslaitos

Operatiivinen toiminta (24h)

Päivystävä palomestari (Kuopio)

- puhelin: 044 7188 113
- sähköposti: rps31p@kuopio.fi

Yhteistoiminta-asiat

Valmiuspäällikkö

- puhelin: 044 7188 105
- sähköposti: [redacted] n@kuopio.fi

Valmiuskoordinaattori

- puhelin: 044 7188 120
- sähköposti: [redacted] n@kuopio.fi

SPR Savo-Karjalan piiri

Operatiivinen toiminta

Vapepa Pohjois-Savo hälytysnumero

- 017 580 0411

SPR keskustoimiston päivystysnumero 24/7

- 020 701 2212

Yhteistoiminta-asiat

Valmiuspäällikkö

- puhelin: 0400 648 268
- sähköposti: m [redacted] inenristi.fi

Toiminnanjohtaja

- puhelin: 0500 322 910
- sähköposti: [redacted] @savo-karjalainenristi.fi

Pelastuslaitoksen henkilöstö

PELASTUSTILANTEIDEN MUONITUS

Pelastustilanteiden juomahuoltoa varten paloasemilla on juomavesiastioita. Astiat täytetään tarvittaessa muonitushuollossa. Juomavesiastiat pestään kuumalla vedellä ja astianpesuaineella harjaten voimakkaasti sisäpuolelta.

Vakinaisilla on oma juomavesipullot joiden puhtaudesta ja veden vaihdosta he itse vastaavat.

Sivutoimisille hankitaan keskitetysti kaupan vesipullot paloautoihin. Niiden parasta ennen säilyvyysaika on 1 noin vuosi.

Pelastustilanteiden muonitushuolto järjestetään seuraavan (2004 päätetyn) periaatteen mukaisesti:

1. Yli 4 tuntia kestävään hälytykseen P3 päättää kohtuuhintaisen "voileipämuonituksen" järjestämisestä. Tällöin tarjotaan leipää, leikkelettä, makkaraa ja juomaa (kuten kahvia/teetä, maitoa, piimää, vettä).
2. Yli 8 h kestävään hälytykseen P3 päättää järjestää lämpimän ruoan.
3. Päivän mittaiseen (8 tuntia) harjoitukseen tai koulutukseen voidaan järjestää P1:n etukäteispäätöksellä kohtuuhintainen muonitus, mikäli ei voida järjestää ruokataukoa eli laskea henkilöitä ruokailemaan (metsässä, vesillä yms.).
4. Paloasemakohtaisesti suunnitellaan P02:n ohjauksessa yhteinen tiedosto, josta näkyy kaikkien paloasemien yökainen muonitustarvikkeiden saaminen siitä tehtyine sopimuksineen. Tiedosto on valmis 31.1.2009 mennessä.
5. Kuopio P1 ohjeistaa Kuopion paloasemalla olevan huoltokontin käytön alueella. Siinä huomioidaan myös muonitushuolto. Ohje on oltava valmis 31.1.2009.

Paloasemille hankitaan tarvittavat juomavesiastiat ja pullovedet keskitetysti paloteknikon toimesta (K T01). Virvoitus- ja urheilujuomien ostaminen lopetetaan heti.

Tämä toimiohje tulee voimaan 1.12.2008.

pelastusjohtaja

pelastuspäällikkö